

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleinen koulutusohje

Sukeltajaliitto ry, 11.4.2018

Sisällys

1. Johdanto	4
2. Käsitteet ja määritelmät	5
3. CMAS:n sukelluskoulutusfilosofia.....	12
4. CMAS-kurssien järjestäminen.....	15
4.1 Osallistujille annettavat ennakkotiedot	15
4.2 Sukeltajan polku	16
4.3 Joustavat koulutusjärjestelyt.....	16
4.4 Teoriaopetus.....	17
4.4.1 Lähiopetus	17
4.4.2 E-oppiminen	17
4.4.3 Oppimateriaalit.....	17
4.5 Käytännön koulutus.....	17
4.5.1 Riskiarviointi	17
4.5.2 Turvallisuusvälineet	18
4.5.3 Pelastussuunnitelma	18
4.5.4 Sukellusvarusteet	19
4.5.5 Oppilaille annettavat ohjeet.....	20
4.6 Oppilas- ja kouluttajasuhde käytännön harjoituksissa.....	20
4.7 Sukelluskelpoisuus.....	21
4.8 Allaskoulutus	22
4.9 Avovesikoulutus.....	22
4.10 Velvollisuus kortittamatta jättämiseen	22
4.11 CMAS-koulutuksen laatulupaus.....	23
5. Hallinnollisia ohjeita	24
5.1 CMAS-kurssien järjestämisoikeus.....	24
5.2 Kurssien yleiset pääsyvaatimukset	24
5.3 Ensiapu- ja hapenanto- ja hengitysvälineiden käyttö.....	24
5.4 Vakuutus.....	25
5.5 CMAS-kortin hakeminen.....	25
5.6 Oppilaan tietojen säilyttäminen	25
5.7 Sukeltajaliiton kalenterin hyödyntäminen kurssin markkinoinnissa.....	26
5.8 Kurssin vastuukouluttaja	26
5.9 Koulutusvastaava.....	26

6. Korttien uusiminen	28
6.1 Sukeltajakortin uusinta ja nimenmuutos	28
6.2 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät sukeltajakortit	28
6.3 Ohjaaja- ja kouluttajakortit	29
6.4 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät kouluttajakortit	30
6.5 CMAS Three Star Instructor -kortti.....	30
6.6 Erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit	30
7. Muut koulutusjärjestöt.....	31
7.1 Sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit	31
7.2 Sukelluskoulutuksen EUF-sertifikaatti	31
7.3 Muiden koulutusjärjestöjen kortit.....	32

1. Johdanto

Tämä ohje koskee Sukeltajaliiton sekä Liiton jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämää CMAS-koulutusta. CMAS-koulutuksen lisäksi Sukeltajaliiton piirissä järjestetään myös AIDA-, DAN- ja Vapepa-sukeltajakoulutusta, joissa noudatetaan omia erillisiä ohjeitaan.

Tätä ohjetta on noudatettava kaikilla Sukeltajaliiton ja sen jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämällä CMAS-kursseilla. Kurssit on järjestettävä kyseistä kurssia koskevan erillisen järjestämisohjeen mukaisesti. Mikäli Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisen koulutusohjeen ja tietyn kurssin järjestämisohjeen välillä on eroavaisuuksia tai ristiriitaa, noudatetaan ensisijaisesti kurssin järjestämisohjetta.

Kurssia järjestettäessä on noudatettava myös

- Snorkkelisukelluksen turvaohjetta
- Laitesukelluksen turvaohjetta
- Sukeltajaliiton eettisiä ohjeita

Tätä Sukeltajaliiton ohjetta laadittaessa on otettu huomioon seuraavien kansainvälisten standardien sisältämiä asioita:

- CMAS Universal Standards and Procedures
- ISO 24803:2017, Requirements for recreational diving providers

2. Käsitteet ja määritelmät

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisessä koulutusohjeessa ja eri CMAS-kurssien kurssinjärjestämishjeissa käytetään seuraavia käsitteitä ja määritelmiä:

Allaskoulutus

Sukelluskoulutus, joka järjestetään joko uima-altaassa, maauimalassa tai uima-allasmaisissa olosuhteissa luonnonvesissä.

Avovesikoulutus

Sukelluskoulutus, joka järjestetään uima-allasmaisia olosuhteita vaativammissa ja vaihtelevammissa olosuhteissa luonnonvesissä. Koulutuspaikka voi olla myös louhos tai tekojärvi, kunhan veden syvyys, näkyvyys, veden liikkeet yms. olosuhteet ovat verrannollisia ja valmistavat oppilaan riittävällä tavalla niihin avovesisukeltamisen tyypillisiin olosuhteisiin, joissa hän jatkossa tulee sukeltamaan.

Briiffaus

Lyhyt sukellusta edeltävä keskustelu CMAS-kouluttajan ja oppilaiden tai CMAS Dive Leaderin ja hänen johtamiensa sukeltajien välillä. Briiffaus sisältää vähintään seuraavia elementtejä:

- Sukelluksen aikana noudatettavat käytännöt (esim. sukellusryhmän roolijako, veteenmeno, laskeutuminen, nousukäytännöt, pintaautuminen, sukelluksen aika- ja syvyysrajoitukset, pelastussuunnitelma).
- Sukelluspaikkaa ja sukellusympäristöä koskevat asiat.
- Viestintä ja merkinannot.
- Varusteiden valmisteleminen sukellukselle.
- Harjoiteltavat/arvioitavat sukellustaidot, arviointiperusteet (koulutustilanteessa).
- Sukelluksen jälkeiset toimenpiteet.

CMAS

Confédération Mondiale des Activités Sous-marines - World Underwater Federation. Sukelluksen kansainvälinen kattojärjestö, jonka jäsen Sukeltajaliitto on, ja jonka standardeihin Sukeltajaliiton koulutusjärjestelmä perustuu.

CMAS Dive Leader

CMAS:n standardeissa käytetty nimitys, jolla viitataan

- CMAS Three Star Snorkel Diver -sukeltajaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa CMAS Three Star Snorkel Diver toimii snorkkelisukellusryhmän johtajan, sukellusvanhimman tai snorkkelisukelluskurssin koulutusavustajan roolissa.
- CMAS Three Star Diver -sukeltajaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa CMAS Three Star Diver toimii sukellusryhmän johtajan, sukellusvanhimman tai koulutusavustajan roolissa.

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen ISO 24801-3 (Dive Leader) -standardin vaatimustasoa vastaavat Divemasterit voivat toimia Dive Leaderin tehtävissä Sukeltajaliiton järjestämisoheiden mukaan järjestetyillä kursseilla, mikäli

- he ovat Sukeltajaliiton jäsenen jäseniä, Liiton henkilöjäseniä, tai rekisteröity Liittoon yhteisjäsenen kautta
- heidän Dive Leader -luokituksensa on ko. järjestön sääntöjen mukaan voimassa.

CMAS-kouluttaja

CMAS One Star Snorkel Diving Instructor, CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor, CMAS One Star Instructor, CMAS Two Star Instructor tai CMAS Three Star Instructor.

Debriiffaus, jälkibriiffaus

Lyhyt sukelluksen jälkeinen keskustelu CMAS-kouluttajan ja oppilaiden tai CMAS Dive Leaderin ja hänen johtamiensa sukeltajien välillä. Jälkibriiffaus sisältää vähintään seuraavia elementtejä:

- palautetta suorituksista
- kommentteja sukelluksesta ja sen tapahtumista
- ohjeita tulevien suoritusten parantamiseksi
- tietoa seuraavista sukelluksista, jne.

Dekompressio

Elimistöön paineen vaikutuksesta liuenneen inerttikaasun poistuminen, kun paine alenee.

Dekompressiosuunnitelma

Nousutaulukon, sukellustietokoneen tai tietokoneohjelman avulla tehty suunnitelma, jossa otetaan huomioon sukellussyvyys, alttiinaoloaika ja asianmukainen nousuaikataulu tarvittavine turva- tai etappipysähdyksineen.

Epäsuora valvonta

Kouluttaja on läsnä sukellustilanteessa, mutta oppilaat toimivat itsenäisinä sukelluspareina. Kouluttaja on vastuussa oppilaiden tekemien sukellus- ja pelastussuunnitelmien tarkastamisesta ja käynnistää ja johtaa pelastustoimia tarvittaessa. Kouluttaja purkaa oppilaiden sukelluksenaikaiset kokemukset sukelluksen jälkeisessä loppupalaverissa ja tekee yhteenvedon harjoituksen onnistumisesta oppilaiden oman arvion perusteella.

Epäsuoraa valvontaa käytetään pääasiassa jatko- ja erikoiskursseilla ja taitokoulutuksissa, kun oppilaat ovat valmiita kortitettuja sukeltajia, joilla on jo kokemusta itsenäisestä toiminnasta avovedessä.

Etappipysähdys

Inerttikaasun poistamiseksi tarvittava pakollinen nousunaikainen pysähdys, joka määräytyy joko nousutaulukon tai sukellustietokoneen mukaan.

Etappisukellus

Sukellus, jolla on pintaan noustessa pakko tehdä yksi tai useampia etappi- eli dekompressiopysähdyksiä inerttikaasun poistamiseksi.

ISO

International Organization for Standardization. Kansainvälinen standardisointijärjestö, joka on julkaissut myös eri sukeltaja- ja sukelluskouluttajakurssitasojen standardeja.

Keskisyvä sukellus

Syvyysalue 20–30 metriä.

Liittokouluttaja

CMAS Three Star Instructor, jonka Sukeltajaliiton hallitus on valiokunnan esityksestä nimennyt liittokouluttajan tehtäviin. Liittokouluttajat toimivat ohjaaja- ja kouluttajakurssien kouluttajina.

Lähikouluttaja

Henkilö, jolla on voimassa oleva Sukeltajaliiton lähikouluttajakortti. Lähikouluttaja voi avustaa koulutustehtävissä eri tasoilla sukelluskursseilla.

CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor -kouluttaja voi toimia laitesukelluskursseilla lähikouluttajan tehtävissä, mikäli hänellä on lisäksi

- CMAS Rescue Diver -kortti tai vastaava toisen kansainvälisesti hyväksytyyn sukelluskoulutusjärjestön myöntämä kortti.
- CMAS Three Star Diver -kortti tai vastaava toisen kansainvälisesti hyväksytyyn sukelluskoulutusjärjestön myöntämä voimassaoleva kortti, joka täyttää ISO 24801-3 (Dive Leader) -standardin vaatimukset.
- voimassaoleva hätäensiapupätevyys.
- voimassaoleva sukeltajataudin ensiavun kattava hapenantopätevyys.

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen ISO 24802-2 -standardin vaatimustasoa vastaavat laitesukelluskouluttajat voivat toimia lähikouluttajan tehtävissä Sukeltajaliiton järjestämisoheiden mukaan järjestetyillä kursseilla, mikäli

- he ovat Sukeltajaliiton jäsen-seuran jäseniä, Liiton henkilöjäseniä tai rekisteröity Liittoon yhteisöjäsenen kautta.
- heidän kouluttajaluokituksensa on ko. järjestön sääntöjen mukaan voimassaoleva.

Merkipoiju

Kokoonlaitettava poiju, joka voidaan sukelluksen aikana täyttää ja lähettää pintaan.

Paritarkastus (varustetarkastus)

Ennen sukellusta maalla ja/tai vedessä tehtävä varusteiden toimintakunnon tarkastus.

Sukeltaja tarkastaa ensin omat varusteensa ja sen jälkeen sukellusparinsa tai kolmikkonsa muiden jäsenten varusteet.

Silloin kun sukellusryhmässä on kaksi jäsentä, on vakiintunut tavaksi puhua paritarkastuksesta.

Pintapoiju

Koko sukelluksen ajan pinnassa oleva sukelluspariin kiinnitetty poiju, jonka avulla parin liikkumisen seuraaminen pinnalta on helpompaa.

Riskiarviointi

Uhka-, vaara- ja haittatekijöiden tunnistaminen, riskin suuruuden ja merkittävyyden määrittäminen ja toimenpiteet riskin pienentämiseksi hallittavalle tasolle.

Sukellus

Snorkkelisukelluskurssien avovesisukelluksia ei määritellä sukelluskertojen tai sukelluksen keston perusteella. Kurssin järjestämisoheessa määritellään avovesitaidot, jotka kurssilla on suoritettava. Nämä taidot voidaan suorittaa olosuhteiden mukaan yhdellä tai useammalla kerralla.

Kurssin avovesisukelluksen vaatimukset täyttävän laitesukelluksen on sisällettävä seuraavat elementit:

- alkubriiffaus
- alkuvalmistelut
- varustetarkastus ja paritarkastus
- veteenmeno
- laskeutumiskäytännöt
- sukelluksen kesto vähintään 20 minuuttia
- nousukäytännöt, mukaan lukien turvapysähdykset
- nousu vedestä
- sukelluksen loppubriiffaus/purku
- varusteiden käytönjälkeinen huolto
- sukelluspäiväkirjan täyttäminen.

Sukellusalan palveluntarjoaja

Eryteisesti ISO-standardeissa käytetty käsite, joka tarkoittaa henkilöä, yritystä tai yhteisöä, joka tarjoaa yhtä tai useampaa seuraavista palveluista:

- sukelluskoulutus
- järjestetyt, ohjatut tai opastetut sukellukset
- sukellusvarusteiden lainaaminen tai vuokraaminen.

Palveluntarjoaja voi olla myös ei-kaupallinen toimija. Myös maksuttomat palvelut ovat palveluita.

Sukellusjohtaja

Yhteisnimitys CMAS Dive Leadereille ja CMAS One Star Snorkel Diving Instructor, CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor, CMAS One Star Instructor, CMAS Two Star Instructor ja CMAS Three Star Instructor -kouluttajille.

Suoranousukellus

Sukellus, jolla inerttikaasun poistamiseksi ei tarvita pakollisia etappipysähdyksiä. Siitä huolimatta suoranousukelluksillakin tehdään normaalitilanteessa aina vapaaehtoiset turvapysähdykset.

Suora valvonta

Kouluttaja on oppilaan välittömässä läheisyydessä valmiina reagoimaan nopeasti.

Suoraa valvontaa käytetään etenkin silloin, kun ei voida edellyttää, että oppilas kykenisi vielä vastaamaan itsenäisesti omasta turvallisuudestaan.

Syväsukellus

Sukellus yli 30 metrin syvyyteen.

Turvapysähdys

Suoranousukelluksella tehtävät pysähdykset, joita tehdään turvallisuuden maksimoimiseksi, vaikka dekompressiosuunnitelma ei edellyttäisikään pakollisia etappipysähdyksiä.

Vaihtoehtoinen hengityskaasun lähde

Kaasu loppu -tilanteessa käytettäväksi tarkoitettu varajärjestelmä. Varajärjestelmä voi olla

- vara-annostin (octopus)
- kahdennettu laite, jossa on kaksi paineenalenninta ja kaksi annostinta
- itsenäinen varakaasusäiliö.

Vastuukouluttaja

Sukelluskouluttaja, jolla on pätevyys ja valtuudet suunnitella ja toteuttaa tietyntasoinen sukelluskurssi, johtaa ko. kurssin kouluttajatiimiä, arvioida oppilaiden suoritteet ja hyväksyä ne suoritetuiksi ja kortittaa oppilaat.

Uima-allasmaiset olosuhteet luonnonvesissä

Luonnonvesissä sijaitseva sukelluspaikka, jonka olosuhteet ovat niin verrannolliset uima-altaaseen tai maauimalaan, että allasharjoitusten järjestäminen on mahdollista ja turvallista. Sukelluspaikan syvyys on allasharjoitteisiin sopiva, pohja on riittävän kova ja pölisemätön, näkyvyys on hyvä, veden liikkeet ovat niin vähäisiä, että ne eivät vaikuta harjoitteisiin, eikä alueella ole turvallisuutta vaarantavaa veneliikennettä.

3. CMAS:n sukelluskoulutusfilosofia

1. Sukeltaminen ei ole riskitön harrastus

Vaikka sukeltaminen on turvallista, se ei ole täysin riskitön harrastus. Siksi

- kaikkien CMAS-sukelluskurssien osallistujia tiedotetaan sukelluksen riskitekijöistä niin, että he voivat tehdä päätöksen kurssille osallistumisesta saamiensa tietojen perusteella.
- CMAS-sukelluskoulutus ja kurssiohjelmat on rakennettu siten, että oppilaat saavuttavat riittävät tiedot ja taidot sukelluksen harrastamiseen turvallisella ja osaavalla tavalla.
- Oppilaan turvallisuus nostetaan ensisijaiseksi kaikilla CMAS-kursseilla.
- CMAS edistää turvallisiksi havaittuja sukelluskäytäntöjä.

2. Sukelluskoulutuksen laatu

Korkealaatuinen koulutus on avainasemassa sekä sukellusturvallisuuden luomisessa että pätevien sukeltajien kehittämisessä. Siksi

- CMAS kehittää korkealaatuista sukelluskoulutusta edistäviä standardeja ja kurssinjärjestämisohteita.
- CMAS-kurssin hyväksytyt läpäisemisen perustuu mitattaviin oppimistavoitteisiin ja siihen, kuinka oppilas tekemillään suoritteilla osoittaa saavuttaneensa nämä tavoitteet, eivät määrätyn ajan kuluttamisesta koulutukseen.
- CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat koulutetaan ammattimaiselle osaamistasolle.
- CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat toimivat huolellisesti, edistävät turvallisuutta ja hyviä asiakassuhteita oppilaisiin.
- Kurssien teoriaosuuden oppiminen tapahtuu CMAS-kouluttajan valvonnassa.
- Kurssien allas- ja avovesiopetus tapahtuu CMAS-kouluttajan suorassa valvonnassa.
- Oppilaan tiedot ja taidot arvioi CMAS-kouluttaja.
- Kursseilla CMAS-kouluttajan koulutusavustajina toimivilla henkilöillä on tehtävään asianmukainen koulutus.

3. Jatkuva koulutus ja harjoittelu

Oppiminen on elinikäinen prosessi, joka ei koskaan tule valmiiksi. Mikään yksittäinen sukelluskurssi ei voi opettaa kaikkea mahdollista sukeltamisesta. Kaikkien CMAS-sukeltajien tulisi jatkaa kouluttautumistaan ja harjoitella kursseilla oppimaan taitoja säännöllisesti pysyäkseen ajan tasalla sukellusharrastuksen kehityksestä ja varmistaakseen henkilökohtaisen kasvunsa ja kehittymisensä. Siksi CMAS-sukeltajia kannustetaan tietojensa ja taitojensa jatkuvaan kehittämiseen osallistumalla jatkokursseille ja

taitokoulutuksiin. Jokainen CMAS-kurssi toimii rakennuspalikkana edistyneemmän ja korkeamman koulutustason saavuttamiselle.

4. CMAS-kurssien jatkuva kehittäminen

Sukellusharrastus kehittyy jatkuvasti mm. uusien varusteiden, uusien sukellusmenetelmien ja uuden tieteellisen tiedon myötä. Siksi CMAS

- pysyttelee ajan tasalla sukellusalan uusimmasta kehityksestä
- arvioi jatkuvasti CMAS Dive Leadereiden ja CMAS-kouluttajien antamaa koulutusjärjestelmää ja standardeja koskevaa palautetta ja kehittämissuhteita
- arvioi ja päivittää jatkuvasti CMAS:n koulutusjärjestelmää ja standardeja. Näin varmistetaan, että ne pysyvät ajan tasalla ja relevantteina sukellusalan muutoksissa.

5. CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat ovat roolimalleja

CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat ovat asiantuntijoita, ja heillä on vaikutusvaltaa muihin sukeltajiin. Siksi on tärkeää, että CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat

- on koulutettu asiantuntijatasolle
- toimivat ammattimaisella tavalla
- toimivat aina esimerkillisellä tavalla.

6. CMAS:n arvot

Yhteisesti jaetut arvot tuovat luottamusta ja sitovat organisaation yhteen. Yhteisesti jaetut arvot ovat organisaatiolle tärkeä erottautumistekijä, jonka asiakkaat tunnistavat. On tärkeää, että CMAS:n jäsenliitot, CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat sitoutuvat kaikessa sukellus- ja koulutustoiminnassaan CMAS:n yhteisiin arvoihin:

- rehellisyys
- tinkimättömyys
- reilu peli
- kunnioitus.

7. Yhteistyö muiden koulutusjärjestöjen kanssa

Myös muut kansalliset ja kansainväliset sukelluskoulutusjärjestöt pyrkivät samankaltaisiin päämääriin ja tavoitteisiin kuin CMAS, ja yhteistyö heidän kanssaan hyödyttää kaikkia osapuolia. CMAS toimii

- avoimuuden lisäämiseksi sukellusyhteisössä
- hyvien sukellus- ja turvallisuuskäytäntöjen jakamiseksi koko sukellusyhteisön kesken
- kokemusten jakamiseksi kaikille sukeltajille
- yhteisen osaamisen jatkuvaksi kehittämiseksi.

8. Vedenalaisen ympäristön suojeleminen ja kestävä kehitys

Vesiympäristö on sukeltajien harrastuspaikka. Sukeltajia kannustetaan ympäristövastuuseen, suojeluun ja vesiympäristössä toimimiseen kestäväällä tavalla niin, että myös tulevat sukupolvet pääsevät nauttimaan siitä.

4. CMAS-kurssien järjestäminen

4.1 Osallistujille annettavat ennakkotiedot

Oppilaalle on annettava riittävät ennakkotiedot, joiden perusteella hän voi tehdä päätöksen CMAS-kurssille osallistumisesta:

- kurssin tavoitteet
- kurssin hyväksytysti suoritaneen sukeltajan osaamistaso
- kurssin ennakko vaatimukset
- kurssin hintatiedot, tieto erilaisten maksujärjestelyiden mahdollisuudesta, tieto lisäkustannuksista, joita mahdollinen kurssin tavoitteiden saavuttamiseksi välttämätön lisäopetus aiheuttaa
- kurssin peruutusehdot
- tarvittava sukelluskelpoisuus ja -kuntoisuus (terveys selvitys, sukeltajan lääkärintarkastus)
- vakuutusasiat: järjestäjän vastuuvakuutus, sukeltajan tapaturmavakuutus, vastuuvakuutuksen ja tapaturmavakuutuksen korvausalojen ero
- kurssiohjelma
- kortituksen mahdolliset rajoitteet
- kurssilla käytettävät varusteet
- paikalliset ympäristötekijät siltä osin, kun ne vaikuttavat oppilaaseen ja/tai kurssin läpivientiin
- millä tavalla oppilaan tietoja ja taitoja arvioidaan kurssin aikana
- Kurssin läpäisyvaatimukset.

Oppilaalle kerrotaan, mitä henkilö- ym. tietoja hänestä rekisteröidään kurssin aikana. Kurssin järjestäjän on säilytettävä rekisteritietoja vähintään viiden (5) vuoden ajan. Tietojen säilyttämisessä noudatetaan tietosuojalakeja ja -asetuksia. Kerättäviin tietoihin kuuluvat:

- nimi, osoite, syntymäaika
- tieto siitä, että terveys selvitys on tehty
- tieto sukellusseuran jäsenyydestä tai Sukeltajaliiton henkilöjäsenyydestä
- kurssin aikana hyväksytysti suoritettut opintosuoritteet
- kortitustiedot kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen

Oppilaalle kerrotaan seuraavat tiedot Sukeltajaliitosta:

- Sukeltajaliitto suomalaisten sukellusseurojen kattojärjestönä
- Sukeltajaliiton toimintaperiaatteet
- vaikuttamisen mahdollisuudet Sukeltajaliitossa
- vapaaehtoistyö Sukeltajaliitossa.

Oppilaalle kerrotaan seuraavat tiedot CMAS:sta:

- CMAS vedenalaisen urheilun kattojärjestönä
- sukellusseuran, Sukeltajaliiton ja CMAS:n välinen suhde
- CMAS:n koulutus- ja kortitusjärjestelmä
- kyseisen kurssin paikka CMAS:n koulutusjärjestelmässä.

4.2 Sukeltajan polku

Oppilaalle kerrotaan ennen kurssin päättymistä

- minkälaiset sukellusmahdollisuudet hänelle avautuvat kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen
- minkä jatkokurssien, erikoiskurssien ja taitokoulutusten pääsyvaatimukseksi hänen suorittamansa kortti hyväksytään.

4.3 Joustavat koulutusjärjestelyt

CMAS-kurssit voidaan järjestää usealla eri tavalla paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaan. Sukeltajaliitto suosittelee seuroja ottamaan käyttöön mahdollisimman joustavia ja monimuotoisia opetusmenetelmiä.

- Kurssin teoriaosuudessa voidaan hyödyntää esim. Sukeltajaliiton e-oppimisjärjestelmää, erilaisia viestintäohjelmia jne.
- Allasharjoituksia voidaan tarvittaessa järjestää myös uima-allasmaisissa olosuhteissa luonnonvesissä.
- Kurssin käytännön harjoituksia ei ole pakko järjestää leirimuotoisesti, vaan niitä voidaan toteuttaa myös seuran normaalin sukellustoiminnan yhteydessä.

4.4 Teoriaopetus

4.4.1 Lähiopetus

CMAS-kouluttajan on taattava, että kurssin teoriaosuuteen liittyvä lähiopetus tapahtuu ympäristössä, jossa ei ole oppimista häiritseviä tekijöitä. Lähiopetuspaikalla tulee olla käytettävissä tarvittavat oppimis- ja havainnollistamisvälineet.

4.4.2 E-oppiminen

Kun kurssin teoriaosuudessa hyödynnetään Sukeltajaliiton e-oppimisympäristöä, kouluttajan on

- seurattava oppilaiden suorituksia e-oppimisjärjestelmän kouluttajatyökalujen avulla
- oltava tarvittaessa oppilaiden apuna ja käytettävissä esim. etätyökaluja käyttäen
- järjestettävä riittävä määrä yhteisiä kohtaamisia, joiden aikana oppilailla on mahdollisuus keskusteluun ja kysymysten esittämiseen, ja kouluttajalla on mahdollisuus varmistaa että oppimista on tapahtunut.

4.4.3 Oppimateriaalit

Jokaisella oppilaalla on oltava käytössään asianmukaiset oppimateriaalit, joko kirjallisessa tai sähköisessä muodossa, jotka auttavat häntä tarvittavien teoreettisten käsitteiden ja periaatteiden ymmärtämisessä.

4.5 Käytännön koulutus

4.5.1 Riskiarviointi

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että ennen jokaista käytännön harjoitusta (harjoitukset kuivalla maalla, allasharjoitukset ja avovesiharjoitukset) tehdään riskiarviointi. Riskiarvioinnissa huomioidaan

- veden liikkeet (mm. virtaus, aallokko)
- syvyys

- näkyvyys
- mahdolliset saasteet
- veteenmeno- ja nousupaikat
- mahdolliset rajoitetut tai erityisiä riskejä sisältävät alueet (mm. kalaverkot, riski joutua paikkaan, josta suora pintaannousu ei ole mahdollista, venereitit)
- sukelluspaikan sopivuus suunnitelluille harjoituksille
- oppilaiden henkilökohtaiset valmiudet
- pelastussuunnitelmassa huomioidut riskitekijät.

CMAS-kouluttajalla on oikeus ja velvollisuus keskeyttää suunniteltu harjoitus tai sukellus, mikäli riskiarvioinnin perusteella oppilaan tai muiden osallistujien turvallisuus sitä edellyttää.

4.5.2 Turvallisuusvälineet

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että allas- ja avovesiharjoituksissa on käytettävissä

- olosuhteisiin soveltuva ensiapupakkaus
- hapenantolaite
- viestintäväline, joka mahdollistaa yhteyden ottamisen pelastusviranomaisiin.

4.5.3 Pelastussuunnitelma

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että kaikille allas- ja avovesiharjoituspaikoille on tehty kirjallinen pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelmasta ilmenee vähintään seuraavat asiat:

- mistä ja miten apua hälytetään
- pelastusvälineiden käyttö
- ensiapuvälineistön käyttö
- mikä on pintaorganisaation tehtävänjako hätätilanteessa
- miten evakuointi tehdään.

4.5.4 Sukellusvarusteet

Snorkkelisukelluskurssien allas- ja avovesiharjoituksissa kouluttajien, koulutusavustajien ja oppilaiden on käytettävä vähintään seuraavaa varustusta:

- räpylät
- maski
- snorkkeli
- snorkkelisukellusliivi (suositus)
- olosuhteisiin soveltuva painojärjestelmä
- olosuhteisiin soveltuva sukelluspuku

Laitesukelluskurssien allasharjoituksissa kouluttajien, koulutusavustajien ja oppilaiden on käytettävä vähintään seuraavaa varustusta:

- maski ja räpylät
- sukelluslaite, jossa on vaihtoehtoinen hengityskaasun lähde ja pullopainemittari

Avovesiharjoituksissa käytetään lisäksi:

- olosuhteisiin soveltuva sukelluspuku
- olosuhteisiin soveltuva painojärjestelmä
- syvyyttä ja aikaa mittaava laite/laitteet
- leikkuuväline
- hätämerkkien antamisväline (akustinen, optinen).

Avovesisukelluksilla käytetään sukeltajan lippua meriteiden sääntöjen määräämällä tavalla, jos alueella on veneliikenteen mahdollisuus.

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilaille lainattavat tai vuokrattavat varusteet ovat:

- voimassaolevien määräysten mukaisia
- tarkastettuja ja hyvässä toimintakunnossa
- valmistajan ohjeiden mukaisesti asianmukaisesti huollettuja, ja niistä on pidetty huoltopöytäkirjaa.

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilasta neuvotaan riittävästi tehtäviin sukelluksiin ja oppilaan omiin tarpeisiin nähden sopivien sukellusvarusteiden valinnassa (esim. tasapainotusliivin ja sukelluspuvun sopiva koko).

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilas ei käytä varusteita ilman asianmukaista valvontaa. Sukellusvarusteiden turvallinen käyttö edellyttää erityistä koulutusta.

Kursseilla, joilla oppilaat käyttävät omia varusteitaan, kouluttajan on varmistuttava siitä, että varusteet soveltuvat tehtävien sukellusten turvalliseen suorittamiseen. Kouluttajalla on oikeus ja velvollisuus estää sukellus, jos varusteet eivät ole soveltuvia.

4.5.5 Oppilaille annettavat ohjeet

Ennen jokaista allas- ja avovesiharjoituskertaa CMAS-kouluttajan on käytävä oppilaiden kanssa läpi harjoitukseen liittyvät turvallisuusasiat ja annettava heille tarvittavat ohjeet:

- ketkä ovat kouluttajia, koulutusavustajia ja mahdollista pintaorganisaatiota, ja mitkä heidän roolinsa ovat
- pelastussuunnitelma
- sukellusparien/sukellusryhmien kokoonpanot
- millä tavalla osallistujien on toimittava.

Avovesikohteessa on edellisten lisäksi käytävä läpi seuraavat asiat:

- sukelluspaikkaa koskevat tiedot, keskittyen erityisesti mahdollisiin riskitekijöihin
- sukelluspareja/sukellusryhmiä koskevat ohjeet
- aika- ja syvyysrajoitukset.

4.6 Oppilas- ja kouluttajasuhde käytännön harjoituksissa

CMAS:n standardien mukaan sekä allas- että avovesikoulutuksessa yksi CMAS-kouluttaja voi valvoa enintään kahdeksaa oppilasta. Mikäli kouluttajaa avustaa yksi tai useampi CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, valvottavien oppilaiden määrää voidaan kasvattaa kahdella oppilaalla per Dive Leader tai lähikouluttaja, kuitenkin niin että yksi CMAS-kouluttaja voi valvoa enintään 12 oppilasta silloin, kun häntä avustaa vähintään kaksi CMAS Dive Leaderia tai lähikouluttajaa. Vaikka kouluttajaa avustaisi useampikin CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, yhden CMAS-kouluttajan valvottavien oppilaiden määrää ei voida lisätä 12 suuremmaksi.

Joko CMAS-kouluttajan, CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan on pystyttävä ottamaan fyysinen kontakti jokaiseen oppilaaseen avovesisukelluksen jokaisella hetkellä.

Enimmäisoppilasmäärät voivat toteutua ainoastaan ihanteellisissa olosuhteissa. Kunkin CMAS-kouluttajan velvollisuus on arvioida olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet sekä niiden vaikutus turvallisuuteen erikseen jokaisella sukelluksella ja vähentää samanaikaisesti valvomiensa oppilaiden määrää riittävän pieneksi niin, että hän voi varmistua toiminnan turvallisuudesta.

Sukeltajaliiton näkemys on, että suomalaisissa avovesiolosuhteissa ihanteellinen tilanne toteutuu äärimmäisen harvoin, jos koskaan. Sukeltajaliitto suosittelee voimakkaasti kouluttajakohtaisen oppilasmäärän rajoittamista avovesiharjoituksissa. Vähimmäisvaatimus turvallisuuden kannalta on, että kouluttajan tulee pystyä näkemään jokainen valvomansa oppilas harjoituksen joka vaiheessa ja saamaan häneen fyysinen kontakti.

Tekniikkasukelluskoulutuksessa yksi CMAS-tekniikkasukelluskouluttaja voi valvoa enintään neljää oppilasta. Mikäli kouluttajaa avustaa yksi tai useampi CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, valvottavien oppilaiden määrää voidaan kasvattaa kahdella oppilaalla. Vaikka tekniikkasukelluskouluttajaa avustaisi useampikin CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, yhden CMAS-tekniikkasukelluskouluttajan valvottavien oppilaiden määrää ei voida lisätä kuutta suuremmaksi.

Myös tekniikkasukelluskoulutuksessa enimmäisoppilasmäärät voivat toteutua ainoastaan ihanteellisissa olosuhteissa. CMAS-tekniikkasukelluskouluttajan velvollisuus on arvioida olosuhteet ja niiden vaikutus turvallisuuteen erikseen jokaisella sukelluksella ja vähentää samanaikaisesti valvomiensa oppilaiden määrää riittävän pieneksi niin, että hän voi varmistua toiminnan turvallisuudesta.

4.7 Sukelluskelpoisuus

Snorkkelisukelluskoulutukseen ja laitesukelluskokeiluun osallistuville henkilöille on annettava kirjallisesti tieto sukellusturvallisuuden mahdollisesti vaikuttavista terveydellisistä tekijöistä.

Laitesukelluskursseille osallistuvien henkilöt täyttävät terveys selvityslomakkeen ennen kurssin käytännön harjoitusten alkua.

Kaikentasoisille laitesukelluksen kouluttajakursseille osallistuvilla on oltava korkeintaan vuoden vanha lääkärintodistus sukelluskelpoisuudestaan.

Sekä oppilaiden että ohjaajien ja kouluttajien on oltava sekä terveydentilaltaan että vireystilaltaan sukelluskelpoisia sukellusharjoitusten aikana.

- Esim. kuume, flunssa, allergia jne. voivat olla tilapäisiä esteitä turvalliselle sukeltamiselle. Koulutussukellukset on näissä tapauksissa peruutettava tai siirrettävä, kunnes ne voidaan toteuttaa turvallisesti.
- Sukeltaminen, kouluttaminen ja koulutukseen osallistuminen huumaavien aineiden vaikutuksen alaisena on kiellettyä.
- Kunto ja vireystila ovat osa turvallisuutta.
- Ohjaajien, kouluttajien, vetäjien ja oppilaiden lepoaikojen kursseilla ja koulutusleireillä/tapahtumissa on oltava riittävä.

4.8 Allaskoulutus

- Kurssiin sisältyvät allasharjoitukset määritellään kunkin kurssin järjestämisohjeessa.
- Jokaisen uuden snorkkelisukellus- ja laitesukellustaidon opettaa CMAS-kouluttaja.
- Oppilaat voivat harjoitella opetettuja taitoja CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan suorassa valvonnassa.
- Oppilassuoritusten arvioinnin ja kurssin läpäisyvaatimuksiin kuuluvien allastaitojen hyväksymisen suorittaa CMAS-kouluttaja.

4.9 Avovesikoulutus

- Kurssiin sisältyvät avovesiharjoitukset määritellään kunkin kurssin järjestämisohjeessa.
- Jokaisen uuden avovesitaidon opettaa CMAS-kouluttaja.
- Avovesiharjoitukset tapahtuvat pääsääntöisesti CMAS-kouluttajan suorassa valvonnassa. Jatkokursseilla, erikoiskursseilla ja taitokoulutuksissa osa avovesiharjoituksista saattaa kuitenkin olla sellaisia, että ne voidaan toteuttaa epäsuorassa valvonnassa. Tämä määritellään aina erikseen kyseisen kurssin järjestämisohjeessa.
- Oppilassuoritusten arvioinnin ja kurssin läpäisyvaatimuksiin kuuluvien avovesitaitojen hyväksymisen suorittaa CMAS-kouluttaja.
- Kurssisukellukset on suoritettava auringonnousun ja auringonlaskun välisenä aikana, mikäli kurssin järjestämisohjeessa ei ole erikseen muuta määrätty.
- Avovesiharjoitukset on järjestettävä olosuhteissa, joissa suora pintaannousu on mahdollinen, mikäli kurssin järjestämisohjeessa ei ole erikseen muuta määrätty.
- Oppilas saa suorittaa enintään kolme kurssisukellusta vuorokaudessa.
- CMAS-kouluttajan on tekemänsä riskiarvioinnin perusteella päätettävä erikseen jokaisen avovesiharjoituksen tarvittavista koulutusavustajista, pintaorganisaatiosta ja käytettävistä turvallisuusvälineistä (nousuköydet, pintapöijut jne.)
- CMAS-kouluttajan on peruutettava tai keskeytettävä sukellus, jos ympäristöolosuhteet, varusteongelmat tai oppilaan fyysinen tai henkinen kunto antavat siihen aiheen.

4.10 Velvollisuus kortittamatta jättämiseen

CMAS-kouluttajalla on velvollisuus jättää oppilas kortittamatta, mikäli oppilas ei ole kouluttajan arvion mukaan kyennyt suoriutumaan hyväksyttävällä tasolla kurssin järjestämisohjeissa määritellyistä kurssin läpäisyvaatimuksista.

- Jo yksikin puutteellinen suoritus riittää perusteeksi jättää kortittamatta, vaikka kurssin muut läpäisyvaatimukset olisikin saavutettu hyväksytysti.
- CMAS-kouluttaja voi määritellä tarvittavaa lisäopetusta ja lisäharjoituksia, joiden tarkoituksena on auttaa oppilasta läpäisemään kurssi hyväksytysti. Tästä voi aiheutua oppilaalle lisäkustannuksia.

Mikäli aika kurssin aloittamisesta kurssin hyväksytyyn läpäisemiseen ylittää 12 kuukautta, CMAS-kouluttaja voi edellyttää oppilaalta lisäsuorituksia ja kertauskoulutusta, mikä voi aiheuttaa oppilaalle lisäkustannuksia.

4.11 CMAS-koulutuksen laatulupaus

Sukeltajaliitto valvoo Liiton jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämän CMAS-koulutuksen laatua erilaisilla työkaluilla, esimerkiksi oppilaspalautetta keräämällä.

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisen koulutusohjeen, kurssien järjestämishojeiden ja Sukeltajaliiton eettisten ohjeiden rikkomisesta ja koulutustilanteessa tapahtuvasta turvaohjeiden rikkomisesta voi seurata kurinpitotoimia, kuten Sukeltajaliiton kurinpitosäännössä on erikseen määrätty.

5. Hallinnollisia ohjeita

5.1 CMAS-kurssien järjestämisoikeus

Sukeltajaliiton alaisia CMAS-kursseja saavat järjestää Sukeltajaliiton jäsenseurat ja Liiton yhteisöjäsenet. Ohjaaja- tai kouluttajakurssin hyväksytyt suorittaminen antaa henkilölle henkilökohtaisen pätevyyden ohjaajan tai kouluttajan tehtävissä toimimiseen. Itsenäistä, seurojen tai yhteisöjäsenten ulkopuolella tapahtuvaa kurssien järjestämisoikeutta ohjaajilla ja kouluttajilla ei ole.

5.2 Kurssien yleiset pääsyvaatimukset

- Sukelluskursseille voivat osallistua vain henkilöt, jotka on rekisteröity Liittoon joko suoraan henkilöjäsenenä tai Liiton jäsenseuran tai yhteisöjäsenen kautta.
- Alle 18-vuotiailla oppilailla on oltava holhoojan kirjallinen suostumus sukelluskoulutukseen osallistumiseksi.

5.3 Ensiapu- ja hapenantiopätevydet

Niillä kursseilla, joiden pääsyvaatimukseen kuuluu voimassaoleva hätäensiapupätevyys ja/tai hapenantiopätevyys, ei ole merkitystä, minkä koulutusjärjestön ensiapukurssi on kyseessä. Kaikki yleisesti tunnettujen koulutusjärjestöjen myöntämät voimassaolevat pätevydet hyväksytään.

Hapenantiopätevyyden osalta on tärkeää, että koulutuksessa on huomioitu erityisesti sukeltajataudin ensiapu.

Ammatillisten pätevyyksien osalta on muistettava, että myöskään pelastusalan tai terveydenhoitoalan ammattilaisten ensiapupätevydet eivät ole automaattisia eivätkä ne ole ikuisesti voimassa. Myös heidän on ylläpidettävä pätevyyksiään säännöllisten kertausten ja koulutusten avulla. Ammatillaisen ensiapupätevyyden voimassaolo voidaan varmistaa esim. esimiehen antamalla todistuksella.

5.4 Vakuutus

Kaikilla Sukeltajaliiton jäsenseuroilla on automaattisesti voimassa OP Vakuutuksen TuplaTurva-vakuutus Sukeltajaliiton jäsenetuna. TuplaTurva sisältää toiminnanvastuuvakuutuksen.

TuplaTurva sisältää myös talkootyöläisten tapaturmavakuutuksen. Koulutusavustajat, ohjaajat ja kouluttajat ovat sitä kautta tapaturmavakuutettuja toimiessaan talkootehtävissä seuran järjestämissä koulutuksissa ja muissa tapahtumissa, mutta eivät omilla harrastussukelluksillaan.

Oppilaiden tapaturmavakuutus ei sisälly TuplaTurvaan.

Sukeltajaliitto suosittelee kaikille laitesukeltajille sukeltajantaudin painekammiohoidon kattavan tapaturmavakuutuksen hankkimista.

Sukeltajaliiton yhteisöjäsenet eivät ole TuplaTurvan piirissä. Heidän on hankittava erillinen toiminnanvastuuvakuutus.

5.5 CMAS-kortin hakeminen

Kurssin hyväksytysti suorittaneelle oppilaalle haetaan CMAS-kortti Sukeltajaliiton internetsivujen koulutuskalenterin kautta. Kurssin vastuukouluttajan on haettava kortti viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun oppilas on täyttänyt hyväksytysti kaikki kurssin läpäisyvaatimukset.

5.6 Oppilaan tietojen säilyttäminen

Sekä CMAS:n standardit että sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit määräävät kurssin järjestäjää säilyttämään oppilasta ja hänen kurssisuorituksiaan koskevia tietoja määrääjän. CMAS:n standardien mukaan kurssin järjestäjän on säilytettävä rekisteritietoja vähintään viiden (5) vuoden ajan. Rekisteröinnissä on huomioitava tietosuojalait ja -asetukset. Kerättäviin tietoihin kuuluvat:

- nimi, osoite, syntymäaika
- tieto siitä, että terveys selvitys on tehty
- tieto sukellusseuran jäsenyydestä tai Sukeltajaliiton henkilöjäsenyydestä
- kurssin aikana hyväksytysti suoritettavat opintosuoritteet
- kortitustiedot kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen.

5.7 Sukeltajaliiton kalenterin hyödyntäminen kurssin markkinoinnissa

Sukeltajaliiton kurssikalenteriin lisätty kurssi näkyy julkisena, mikäli näkyvyyttä ei erikseen piiloteta. Sukellusharrastuksen aloittamista suunnittelevat tai jatkokoulutusmahdollisuuksia etsivät henkilöt käyttävät yleisesti Liiton sivujen tapahtumakalenteria kurssien etsimiseen. Seurojen ja yhteisöjäsenen kannattaakin lisätä järjestämänsä kurssit Liiton kalenteriin mahdollisimman aikaisin, jolloin näkyvyydestä saadaan suurin hyöty.

5.8 Kurssin vastuukouluttaja

- Kurssin järjestävän jäsenseuran tai yhteisöjäsenen on nimettävä jokaiselle kurssille pätevä vastuukouluttaja.
- Kurssin nimetyn vastuukouluttajan ei ole pakko osallistua jokaiselle oppitunnille ja jokaiseen harjoitukseen. Mikäli kurssin nimetty vastuukouluttaja ei ole paikalla, hän valitsee itselleen sijaisen, jonka kouluttajaluokitus riittää vähintään kyseisen kurssitason vastuukouluttajana toimimiseen. Tämä läsnäoleva kouluttaja on vastuussa koulutuksen turvallisuudesta sillä harjoituskerralla.
- Kokonaisvastuu kurssin turvallisuudesta ja koulutuksen laadusta säilyy aina kurssin nimetyllä vastuukouluttajalla.
- Vastuukouluttajan on kuitenkin osallistuttava myös henkilökohtaisesti jokaisen vastuulleen ottamansa kurssin läpivientiin ja oppilaiden taitotason ja kurssin läpäisykriteerien arviointiin.

5.9 Koulutusvastaava

Jokaisen CMAS-koulutusta tarjoavan Sukeltajaliiton jäsenseuran ja yhteisöjäsenen on nimettävä koulutusvastaavan tehtäviä hoitava henkilö.

Koulutusvastaava

- suunnittelee ja kehittää koulutustoimintaa yhteistyössä seuran johtokunnan tai yhteisöjäsenen johdon kanssa
- organisoii ja koordinoi eri kurssien vastuukouluttajien toimintaa
- toimii vastuukouluttajien tukena yksittäisten kurssien suunnittelussa ja järjestämisessä
- varmistuu yhteistyössä eri kurssien vastuukouluttajien kanssa, että kurssien kouluttajilla ja koulutusavustajilla on asianmukaiset, voimassa olevat luokitukset tehtäviinsä
- koordinoi koulutustarjontaa kokonaisuutena
- huolehtii koulutustoiminnan jatkuvuuden edellytyksistä

- huolehtii siitä, että kouluttajat saavat toiminta-aikanaan Sukeltajaliiton järjestämää tai hyväksymää jatkokoulutusta
- huolehtii koulutustoiminnan turvallisuudesta yhteistyössä turvallisuusvastaavan ja eri kurssien vastuukouluttajien kanssa
- vastaa sukeltaja-, ohjaaja- ja kouluttajakorttien uusimisesta

Koulutusvastaavan ei tarvitse olla kouluttaja. Tehtävässä tärkeintä on organisointikyky. Jos koulutusvastaava ei ole itse CMAS-kouluttaja, hän hankkii kouluttajaluokitusta vaativissa asioissa (esim. kortin uusiminen) tehtävään sopivan kouluttajan.

6. Korttien uusiminen

6.1 Sukeltajakortin uusinta ja nimenmuutos

Kortti voidaan uusia ainoastaan henkilölle, joka on Liiton jäsenseuran jäsen, Liiton henkilöjäsen tai rekisteröity Sukeltajaliittoon yhteisöjäsenen kautta. Tämä koskee myös nimenmuutoksen jälkeen uudella nimellä haettavaa korttia.

Kortin uusinta voidaan tehdä joko oman seuran koulutusvastaavan kautta tai ottamalla yhteyttä suoraan Sukeltajaliiton toimistoon.

Korttien tiedot löytyvät Sukeltajaliiton rekisteristä, joten kortin uusiminen on helppoa. Joissain tapauksissa rekisteritieto kuitenkin puuttuu:

- Vanhimmat kortit on tehty käsin (erityisesti ns. "pahvikortit"), eikä tieto kortituksesta ole koskaan tallentunut Sukeltajaliiton sähköiseen rekisteriin.
- Jos sukeltajan jäsenyys on ollut poikki pidemmän aikaa, on sukeltajan tiedot tietosuojasyistä jouduttu poistamaan Liiton rekisteristä.

Rekisteritiedon puuttuessa kortti voidaan uusia vain, jos kortin uusijalla on asiakirjatodisteita siitä, että kurssi on suoritettu:

- Vanha kortti on tallella.
- Kortti on kadonnut, mutta tallella on edelleen kurssitodistus, asianmukaisesti täytetty opintosuoritusvihko, sukelluspäiväkirja johon kouluttaja on kuitannut kurssisukellukset hyväksytysti suoritetuiksi tai vastaava muu dokumentti, josta kiistattomasti selviää, että kortti on ollut olemassa.

6.2 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät sukeltajakortit

CMAS:n sääntöjen mukaan kaikkien CMAS:n jäsenjärjestöjen velvollisuus on hyväksyä muiden maiden CMAS-liittojen tai CMAS Diving Centre -sukelluskeskusten myöntämät CMAS-kortit sellaisenaan. Ulkomailla suoritettuja CMAS-kortteja ei tarvitse vaihtaa suomalaiseen CMAS-korttiin, vaan kumpikin kortti antaa samat oikeudet ja jatkokoulutukseen osallistumismahdollisuudet.

Nimenmuutostilanteessa ulkomailla suoritettu kortti voidaan uusia uudella nimellä suomalaiseksi kortiksi. Tällöin ulkomailla suoritettu kortti on esitettävä todisteeksi luokituksen olemassaolosta.

Suoritetuista CMAS-korteista ei ole olemassa maailmanlaajuista rekisteriä. Jos ulkomailla suoritettu CMAS-kortti katoaa, kadonneen kortin tilalle voidaan uusia suomalainen CMAS-kortti, jos kortin uusijalla on asiakirjatodisteita siitä, että kurssi on suoritettu (kurssitodistus, asianmukaisesti täytetty opintosuoritusvihko, sukelluspäiväkirja johon kouluttaja on kuitannut kurssisukellukset hyväksytysti

Jos kouluttajan jäsenyys Sukeltajaliitossa päättyy, hän menettää myös CMAS-kouluttajaoikeutensa ja on velvollinen palauttamaan korttinsa Liiton toimistoon.

6.4 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät kouluttajakortit

Ulkomailla suoritetun CMAS-kouluttajakortin tilalle on haettava suomalaista CMAS-kouluttajakorttia. Vain Sukeltajaliiton rekisterissä voimassa oleva CMAS-kouluttajakortti antaa kouluttajalle pääsyn ja oikeudet Sukeltajaliiton koulutuskalenteriin, materiaalipankin kouluttajaosioon ym. kouluttajan työkaluihin.

Ulkomailla suoritetun CMAS-kouluttajakortin omaavan sukelluskouluttajan on perehdyttävä Sukeltajaliiton sääntöihin ja ohjeisiin, eri kurssien suomalaisiin järjestämisohjeisiin ja suomenkielisiin koulutusmateriaaleihin. Perehdyttämisen jälkeen seuran koulutusvastaava tekee kouluttajakorttihakemuksen Sukeltajaliitolle.

6.5 CMAS Three Star Instructor -kortti

CMAS Three Star Instructor -kouluttajakortti on sidoksissa kouluttajakurssien opettajan tehtäviin. CMAS Three Star Instructor -kortti on voimassa kortin myöntämivuoden viimeisestä päivästä enintään kaksi vuotta. Mikäli kouluttaja ei enää toimi kouluttajakurssien opettajan tehtävissä, hänelle on CMAS Three Star Instructor -kortin tilalle uusittava CMAS Two Star Instructor -kortti.

6.6 Erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit

Ne Sukeltajaliiton ja CMAS:n erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit, joihin ei erikseen ole merkitty näkyviin viimeistä voimassaolopäivää, voivat olla voimassa enintään niin kauan, kuin ko. erikoiskurssin kouluttajaluokituksen pohjavaatimuksena ollut varsinainen kouluttajakortti on voimassa.

Esimerkki: CMAS Nitrox Instructor - kouluttajakortin voimassaolo päättyy, jos henkilön CMAS One Star Instructor -kouluttajakortti ei enää ole voimassa.

7. Muut koulutusjärjestöt

7.1 Sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit

Kansainvälinen standardisoimisjärjestö ISO (International Organization for Standardization) on laatinut kansainvälisiä standardeja joillekin sukelluskursseille ja sukelluskouluttajakursseille. ISO-standardit helpottavat eri sukelluskoulutusjärjestöjen myöntämien korttien vertailemista niiden kurssitasojen osalta, joihin standardi on olemassa.

ISO-standardia ei kuitenkaan ole olemassa kaikille kursseille.

7.2 Sukelluskoulutuksen EUF-sertifikaatti

EUF (European Underwater Federation) ja itävaltalainen standardisoimisjärjestö Austrian Standards International hoitavat yhteistyössä auditointijärjestelmää, jonka kautta sukelluskoulutusjärjestöillä on mahdollisuus saada sertifikaatti omaan koulutusjärjestelmäänsä kuuluvien kurssien vastaavuuksista ISO-standardeihin.

Lisätietoja EUF-sertifiointista ja yli 20 sukelluskoulutusjärjestön sertifiointitiedot löytyvät osoitteesta www.euf-certification.org

7.3 Muiden koulutusjärjestöjen kortit

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen sukeltajakortit oikeuttavat osallistumaan samoihin CMAS-kursseihin, kuin mihin vastaavan tasoisen CMAS-kortti oikeuttaisi.

Suomalaisten useimmiten kohtaamien koulutusjärjestöjen vastaavuuksia ovat:

ISO-standardi	CMAS	PADI	NAUI	SSI
ISO 24801-2	One Star Diver	Open Water Diver	Scuba Diver	Open Water Diver
Ei vastaavaa ISO-standardia	Two Star Diver	Advanced Open Water Diver	Advanced Scuba Diver	Advanced Open Water Diver
ISO 24801-3	Three Star Diver	Divemaster	Dive Master	Dive Guide
ISO 11207	Enriched Air Nitrox Diver	Enriched Air Diver	Nitrox Diver	Enriched Air Nitrox
Ei vastaavaa ISO-standardia	Rescue Diver	Rescue Diver	Rescue Diver	Diver Stress & Rescue
ISO 24802-2	One Star Instructor	Open Water Instructor	Scuba Instructor	Open Water Instructor
ISO 13293 "Level 1 gas blender"	Nitrox Gas Blender	Gas Blender - Enriched Air	NAUI EANx Blender	Gas Blender
ISO 13293 "Level 2 gas blender"	Trimix Gas Blender	Gas Blender - Trimix	NAUI Gas Blender	